

Sygn. akt VIII Ka 140/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzanna Chojnowska

SSO Wiesław Oksiuta

SSO Grażyna Zawadzka – Lotko - spr

Protokolant Aneta Chardziejko

Przy udziale Prokuratora Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 roku sprawy:

M. F. oskarżonej o czyn z art. 233 § 1 i 6 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 27 listopada 2013 roku sygn. akt XV K 1307/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec oskarżonej warunkowo umarza na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

II. Zwalnia oskarżoną od ponoszenia opłaty i pozostałych kosztów sądowych za obie instancje.

UZASADNIENIE

M. F. została oskarżona o to, że 5 listopada 2012r w B. w postępowaniu II Co 5420/12 Sądu Rejonowego złożyła na rozprawie w trybie art. 913 k.p.c. wykaz majątku zatajając, że 25 czerwca 2010r darowała spółdzielcze własnościowe prawo do wartego 80.000 zł mieszkania oraz że jest współwłaścicielką innego lokalu mieszkalnego, po czym wymienione wyżej nieprawdziwe okoliczności potwierdziła, zeznając po pouczeniu jej o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, tj. o czyn z art. 233 § 1 i 6 k.k.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 27 listopada 2013 roku w sprawie o sygn. XV K 1307/13 oskarżoną M. F. uznał za winną popełnienia tego, że będąc pouczoną o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań w dniu 5 listopada 2012r. w B. w postępowaniu II Co 5420/12 Sądu Rejonowego w Białymstoku po złożeniu na rozprawie w trybie art. 913 kpc wykaz majątku z którego treści wynikało, że zataiła, iż 25 czerwca 2010r darowała spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu użytkowego oznaczonego numerem (...)znajdującego się w budynku przy ul. (...)oraz, że jest współwłaścicielką w 1/6 części lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...)znajdującego się w domu wielomieszkaniowym w B. przy ul. (...), wymienione wyżej nieprawdziwe okoliczności potwierdziła poprzez to, iż zeznała, że nie posiada innego majątku niż wskazany w pisemnym wykazie majątku przy czym działała w celu osiągnięcia korzyści majątkowej polegającej na uniknięciu prowadzenia przez Pierwszy Urząd Skarbowy w B. egzekucji z zatajonych przez nią składników majątku tj. popełnienia czynu z art. 233 § 1 kk i za to na mocy art. 233 § 1 kk skazała ją na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 2 (dwóch) lat. Na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonej grzywnę w wymiarze 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych przyjmując wysokość

jednej stawki za równoważną kwocie 20 (dwudziestu) złotych. Zasadził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 320 złotych tytułem opłaty oraz obciążył ją pozostałymi kosztami postępowania w wysokości 90 złotych.

Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w całości obrońca oskarżonej M. F..

Na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi zarzuciła:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia a polegający na wadliwym ustaleniu, że stopień winy i społecznej szkodliwości czynu oskarżonej jest znaczny w sytuacji gdy:

a) gdy przepisy na podstawie, których wydano decyzję wymiarową w podatku dochodowym od osób fizycznych w sprawie ustalenia zobowiązania podatkowego oskarżonej z tytułu osiągnięcia przychodów nie znajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów za 2005r, uznane zostały przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z konstytucją RP a tym samym całe prowadzone przeciwko niej postępowanie podatkowe łącznie z postępowaniem egzekucyjnym było następnie uznane za wadliwe oparte na niekonstytucyjnych przepisach, co w obecnej sytuacji winno prowadzić do konkluzji, że konieczność wyjawienia swego majątku przez oskarżoną było spowodowane wadliwym funkcjonowaniem organów administracji podatkowej co w znacznym zakresie wpływać winno na ocenę stopnia zarówno winy jak i społecznej szkodliwości czynu;

b) oskarżona przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, złożyła obszernie wyjaśnienia a sam fakt, iż depozycje te nie zostały w pełni uznane przez Sąd za wiarygodne nie powinno skutkować pominięciem tych korzystnych dla oskarżonej okoliczności przy ustalaniu stopnia winy i społecznej szkodliwości jej czynu;

c) zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do twierdzenia, iżby oskarżona działała z chęci zysku (niskich pobudek), bowiem w jaki sposób miałyby wspomniany zysk osiągnąć, mając na względzie, że składniki majątkowe, których ujawnienie oskarżona zataiła nie były, w chwili składania wykazu majątku, już jej własnością.

Wskazując na powyższe, na podstawie art. 427 § 1 kpk wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i warunkowe umorzenie postępowania na okres próby wynoszący 2 lata.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja obrońcy oskarżonej jako zasadna zasługiwała na uwzględnienie.

Należy przede wszystkim stwierdzić, iż Sąd I instancji w oparciu o właściwie oceniony i przeanalizowany materiał dowodowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, a na jego podstawie wywiódł prawidłowe wnioski co do sprawstwa oskarżonej. Należy podkreślić, że Sąd Rejonowy dokonał właściwej analizy wszystkich ujawnionych w sprawie dowodów, ocenił je zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczeniem życiowym.

Za podstawę swoich ustaleń Sąd I instancji słusznie uznał dokumenty w postaci kserokopii protokołu w sprawie o sygnaturze akt II Co 5420/12 oraz wykazu złożonego przez oskarżoną do sprawy II Co 5420/12. Także wyjaśnienia oskarżonej potwierdzają, iż w wykazie majątku złożonym w trybie art. 913 § 1 k.p.c. nie ujawniła informacji o darowiznie dokonanej na rzecz H. M. oraz o tym, że jest współwłaścicielką mieszkania nr (...) położonego w B. przy ul. (...).

W tych okolicznościach Sąd I instancji słusznie uznał, iż oskarżona swoim zachowaniem wyczerpała dyspozycję art. 233 § 1 k.k.

Nie sposób jednak zaakceptować wobec oskarżonej rozstrzygnięcia w zakresie orzeczenia o karze, która zdaniem Sądu Okręgowego, zasługuje na miano rażąco surowej w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk.

Nie kwestionując zatem ani okoliczności zarzucanego czynu, ani też zawinięcia oskarżonej, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy najwłaściwsza i najbardziej sprawiedliwa forma reakcji karnej za zaistniałe zdarzenie przestępne to warunkowe umorzenie postępowania karnego. W realiach niniejszej

sprawy powyższymi pozytywnymi elementami przemawiającymi za takim rozstrzygnięciem są przede wszystkim sposób i motyw działania oskarżonej a także osoba sprawcy.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż wskazana instytucja probacyjna będąca jednym ze środków reakcji prawnokarnej winna znajdować zastosowanie wszędzie tam, gdzie – ze względu na cele kary – nie ma potrzeby jej wymierzania i doprowadzania do wyroku skazującego. Wymierzenie kary w wymiarze, zaproponowanym przez Sąd Rejonowy, stanowiłoby zbyt dużą represję wobec oskarżonej, a tym samym kara nie spełniłaby celów zapobiegawczych i wychowawczych zarówno w zakresie prewencji indywidualnej, jak i generalnej.

Analiza przedmiotowej sprawy pozwala stwierdzić, iż w niniejszej sprawie zmaterializowane zostały przesłanki umożliwiające skorzystanie z tej instytucji.

Sąd Okręgowy stosując warunkowe umorzenie postępowania przyjął, iż wina i społeczna szkodliwość czynu zaistniały, natomiast nie były znaczne. Stosownie do art. 115 § 2 kk, przy ocenie społecznej szkodliwości czynu Sąd bierze pod uwagę czynniki natury przedmiotowej (rodzaj i charakter naruszanego dobra, rozmiar wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia), jak i podmiotowej (postać zamiaru albo brak zamiaru dokonania czynu zabronionego, motywacja sprawcy). Odnosząc te okoliczności do niniejszej sprawy, trzeba stwierdzić że społeczna szkodliwość zarzucanego oskarżonej czynu nie jest znaczna.

Nie negując konieczności i zasadności ochrony dobra prawnego jakim jest ochrona prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz wiarygodność ustaleń dokonanych w postępowaniach przewidzianych na podstawie ustawy, należy mieć na uwadze okoliczności popełnienia czynu. M. F. w trybie art. 913 § 1 k.p.c. na żądanie wierzyciela – N. P. U. S. w B., działającego na podstawie tytułu wykonawczego – decyzji nr (...), została wezwana do złożenia wykazu majątku. Oskarżona wyjaśniła, iż składając wykaz majątku była przekonana o tym, że darowiznę na rzecz matki dokonała tuż po orzeczeniu separacji, czyli wcześniej niż przed 5 laty od daty wypełnienia wykazu majątku. Zaś w zakresie współwłasności w mieszkaniu należącym do jej matki, wskazała, iż nigdy nie traktowała tej części jako swojej własności, bowiem mieszkanie zawsze należało do jej rodziców, obecnie w dalszym ciągu mieszka tam jej matka, zaś udział we własności został stwierdzony po śmierci ojca.

Oczywistym jest, iż oskarżona mogła i powinna sprawdzić datę darowizny chociażby w odpisie aktu notarialnego, który powinien być w jej posiadaniu. Jednakże nie sposób uznać, iż wyjaśnienia oskarżonej w tym zakresie nie są prawdziwe. Bez wątpliwości nie dochowała staranności przy wypełnianiu wykazu majątku i w związku z tym uprzedzona o odpowiedzialności karnej, wyczerpała swoim zachowaniem znamiona czynu z art. 233 § 1 k.k.

Należy jednak także wziąć pod uwagę fakt, iż decyzja D. I. S. w B. Nr (...) w dniu 24 maja 2014 roku została uchylona a postępowanie w przedmiocie ustalenia zobowiązania podatkowego w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu osiągnięcia przychodów nie znajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów za 2005 rok - umorzone.

Oceniając więc okoliczności podmiotowe i przedmiotowe zdarzenia Sąd uznał, iż społeczna szkodliwość zarzucanego oskarżonej czynu nie jest znaczna. Rozważając możliwość warunkowego umorzenia postępowania w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy również wziął pod uwagę właściwości i warunki osobiste oskarżonej (jest on osobą młodą, nie zdemoralizowaną, która nie w pełni zdawała sobie sprawę z konsekwencji swego postępowania, uprzednio nie karana, od przedmiotowego zdarzenia nie złamała ona przepisów prawa), a ponadto ustawowe zagrożenie zarzucanego jej czynu nie przekracza trzy lata. Zdaniem Sądu Okręgowego był to incydent w zachowaniu oskarżonej i w przyszłości takie zachowania nie będą miały miejsca.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Odwoławczy dostrzegł pozytywną prognozę kryminologiczną w odniesieniu do zgodnego z prawem zachowania oskarżonej w przyszłości i uznał, że wystarczającym środkiem reakcji karnej będzie warunkowe umorzenie postępowania.

Ustalony dwuletni okres próby będzie okresem wymaganym do zweryfikowania przez Sąd przekonania o zasadności warunkowego umorzenia postępowania. Jego upływ da z kolei gwarancję, że oskarżona wdroży normy porządku prawnego do własnego postępowania i postawiona w dniu orzekania pozytywna prognoza kryminologiczna okaże się trafna.

Mając na uwadze zaprezentowane wyżej rozważania, Sąd Okręgowy orzekł jak sentencji wyroku.

O zwolnieniu od opłaty i pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł na mocy art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49 poz. 223 ze zm.) i art. 624 § 1 kpk, kierując się względami słuszności.